

semmiféle körülmények között nem tesz engedményt Elzász-Lotharingia kérdésében. Nem lehet kétség aziránt, hogy ez a nyilatkozat mit jelent. *Bár meunyi még is tart ez a háboru Anglia szövetségese, Franciaország oldalán harcolni fog mindaddig, amig annak elnyomott gyermekei fel szabadulnak az idegen járam alól.*

Szóvá teszik a parlamentben a Mezőssy-ügyet.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

A nemzeti munkapárt felszólította az Alkotmányt, hogy ásztáza azokat a vádak, melyeket Mezőssy Béla miniszter ügyéből kifolyólag a munkapárt, illetve annak meg nem nevezett tagjai ellen emelt. A párt fölhívására a néppárti újság ismét nem válaszol egyenes szóval, sem vádak nem konkretizál, sem személyeket nem nevez meg, de azért mondatait a már nem ismeretlen, — ha nem is a jóravádó újságírás arzenáljából ismert módon egy csoportosítja, hogy abból az olvasó a legszörnyűbb visszaélések gyanuját meritheti. Ugy nem mer írni az Alkotmány, hogy felelősségre lehessen vonni, mert nem bizonyos benne, hogy a megválasztott munkapártiak is beérnék-e egy választott bírósági jegyzőkönyvvel; másképen írni pedig nem akar, mert a célja az, hogy a ki nem mondott vádakból is ragadjon valamit. Egyebekben az Alkotmány, mellyel a munkapárt most kommuniké-háboruba bocsátkozott, tudomásunk szerint nem a fő tényezője ennek a megindult manővernek. Kormányparti politikusoktól napok óta hallható az a fenyegetés, hogy ha az ellenzék a parlamentben szóba merné hozni Mezőssy Béla ügyét, ők olyan munkapárti panamákról fogják lerántani a leplet, melyektől menten összedől a Károlyi-köruti pártklub. Nem lehetetlen, hogy ezzel a nekigyürkőzéssel kapcsolatos az, hogy Mezőssy Béla miniszter látogatást tett az egyesült függetlenségi párt körhelyiségében.

Ennek a fogadkozásnak és az, ugylátszik immár elhatározott taktikának a célja nyilvánvalóan az, hogy a lapokban elhelyezett fenyegetésekkel vagy terrorizálják a munkapártot és a Mezőssy-ügy megbolygatásától elijesztsék, vagy pedig ellene fordítsák a saját fegyverét és Mezőssy Bélát vádlottból vádlóvá léptessék elő. A munkapárt nyilatkozataiból arra kell következtetnünk, hogy az első cél, az, hogy a munkapártot eleve leszereljék, nem fog sikerülni.

Kötelességszerűen megállapítjuk, hogy az újsághadjárattól, az Alkotmány fenyegetéseitől távol áll maga Mezőssy is, aki ma így nyilatkozott:

— Kijelentem, hogy a szóban forgó hírlapi köleményekhez semmi közöm. Nekem csak egy kívánságom van, barától, ellenségtől egyaránt: a míg helyemen vagyok, hagyjanak dolgozni, ezekben a nagyon komoly időkben.

A munkapárt nyilatkozata egyébként így hangzik:

Az országgyűlési nemzeti munkapárt vezetősége a következő közleményt teszi közre:

A munkapárt közleményében felhívta a párt tagjait egyének megnevezése nélkül megtámadó Alkotmány című lapot, hogy adjon felvilágosítást arról, kik voltak azok az állítólagos kínos leleplezésnek kitétt munkapártiak, a kik a legbuzgóbban sürgették a Mezőssy-ügynek választott bíróság után való elintézését.

Fölhívta továbbá, hogy egy általa harminckilenc milliósna nevezett szabócsi ügyben, a mely a Mezőssy-üggyel semmiféle összefüggésben nem áll, vádjait konkrét formában adja elő. Az Alkotmány a munkapárt kommunikéjének közlését mellőzve, mai válaszában már hallgat az állítólag feszélyezett munkapárti tölgyekről és csak a harminckilencmilliós szabócmegyei ügyről beszél, ismét kertelve és csak célozgatva. Személyt meg nem nevez, konkrét vádak nem mond és ekként nem teszi lehetővé, hogy gyanúsításáért felelősségre legyen vonható.

A párt kénytelen tehát újból fölhívni az Alkotmányt, nevezze meg, kire céloz gyanúsításával.

Egyébként hangoztatni kell, hogy az Alkotmány-említetté pisztolykés sem a munkapártot, sem annak egyetlen tagját nem riasztotta meg.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Politikai körökben nagy nyugtalanságot keltett a nemzeti munkapárt és az Alkotmány című lap kommuniké-csatája, amely ma az utóbbinak visszavonulásával végződött. Az ügy aktái azonban ezzel nem zárultak le, mert mégis a „szabócsi aranyeső” vádját elsőnek maga Mezőssy Béla földművelésügyi miniszter dobta bele a közvéleménybe és a munkapárt nemesak az Alkotmánytól, hanem magától a minisztertől is elvárja, hogy ezt a kijelentését tisztázza, nyílt feleletet adjon, hogy mit értett e vád mögött. A képviselőház egyik legközelebbi ülésén alkalmat fognak adni a miniszternek, hogy ha már az ügy a független magyar bíróság nyilvánossága előtt nem volt tárgyalható, a parlamentben derüljön rá a teljes világosság. A miniszter bizonyára helyt fog tudni állni magáért és szavaiért és az egész ügyben most már csak egy különös és érthetetlen dolog van, egy nagy kérdőjel és ez — Kornfeld Mór baró ganzgyári igazgató szerepe, akiről kiderült, hogy ő hozta össze a döntő bíróságot, amelynek eszméje is tőle való. Politikai körökben Kornfeld báró szereplése már az első pillanatban azt a benyomást keltette, hogy *felszólításra vállalta a „pártatlan hely” szerepét.* Mivel megállapítást nyert, hogy a kezdeményezés nem a munkapárttól, vagy a munkapárt egyes tagjaitól eredt, kétségtelen, hogy kell valakinek lenni a háttérben, aki az egész megoldást kitalálta, vagy rendezte. Komoly politikai helyről azt a követelést lehet hallani, hogy az illetőnek legyen annyi bátorsága és álljon elő. Meg akarják tudni, hogy kinek állott érdekében Kornfeld bárót és éppen őt kihuzni a Ganz gyár iróasztala mellől, hogy egy politikai pör *„pártatlan helyre”* léptesse elő. A sok kombináció között, amely ezzel kapcsolatban felmerült azt is beszéltek, hogy Kornfeld fellépésének magyarázatát abban kell keresni, hogy ő a Nyugat folyóirat egyik főtulajdonosa, amelynek főszerkesztője Ignatus-Veigelsberg Hugó, aki összeköttetésben áll azokkal a körökkel, amelyekről eredetileg az egész terv indult. Kérdés azonban, hogy ez a kombináció hiteltel-e?

Változatlan a helyzet.

Budapest, október 12. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

A helyzet csekély harci tevékenység mellett mindenütt változatlan. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtótisztálya.)

Turin véres napjai.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Zürich. Szemtanuk a következőképen írják le a turini véres zavargásokat. A múlt hónap 21-én reggel félt hét órakor körülbelül százötven ember várakozott a népház előtt egy péküzlet kinyitására. Minthogy semmit sem kaptak, felizgultan vonultak a városháza elé, hogy ott tüntessenek. Néhány ablakot beverték és elvonultak. Másnap reggel egyetlen péknek sem volt már lisztje. Délben, mikor a munkások kijöttek a gyárakból, komoly tüntetésekre került a sor, különösen a népház előtt vált veszedelmes jellegűvé a demonstráció. Rövidtanácskozás után a munkások elhatározták, hogy beszüntetik a munkát és hogy este ismét tüntetnek. Óriási tömegek gyűltek össze a Porta Palazzón és a Barriera Milánon s mint hogy a tömeg nem akart oszlani, rálöttek. Két asszonyt és egy gyermeket megöltek. Éjjelre a tüntetőket beszorították a házakba. 23-án minden előzetes megbeszélés nélkül

kiűtött az általános sztrájk.

A közúti közlekedés teljesen megszűnt és néhány kocsi, amelyet a tömeg az utcán talált, szétrombolt. A vasuti műhelyek is bezárultak, mert a katonai felügyelet alá helyezett vasutasok sztrájkba léptek. Délre már láthatók voltak a Barriera Milánon az első barrikádok. A nép a sétaterek fát vágta ki és használta fel. A Corzò Verzellin a kidöntött villamos vasuti kocsikkal zárták el az utcákat. Ledöntötték a villamos slámpák oszlopait. A gyárakból drótot hurcoltak ki, hogy akadályokat készítsenek belőlük. Sem a rendőrség, sem katonaság nem volt látható. A tömeg legelső sorban a Szt. Bernát kolostort ostromolta meg, amelynek pincéjében szemet találtak, azt bevitték a templomba és meggyújtották. Az automobilfeszendőkkel megjelent tüzoltóságot elkergették és a templom két napig égett. A rendőrséget különböző katonai csapatokkal megerősítették a nap folyamán.

Véres utcai harcok kezdődtek

és a barrikádok száma rohamosan szaporodott. A nép fegyverrel támadt a rendőrségre és kölcsönösen lövöldöztek egymásra. A harcoknak igen sok halottja volt. Alpini csapatokat hoztak erősítésül. Ezek azonban megtagadták az engedelmisséget és nem löttek a tömegre. Tolas kalapjukat rátették a puskacsövére és nyugodtan nézték a rendőrség erőlködését. A katonaságot visszaparancsolták a laktanyába és fiatal sardiniai lovasokat rendeltek az utcákra. Ezek gépfegyverekkel löttek és számos halott, valamint sebesült maradt a helyszínen. A katonaság nagy erővel védte meg az üzleteket a csöcselék rohama ellen.

A tömeg a Madonna templomát, amelyből egy lövés dördült el, felgyújtotta. Egy lovas tisztet lelöttek, amikor csendre és rendre intette a tömeget. A Ligure kávéházban meglinceseltek egy őrnagyot és este egy kapitányt, két hadnagy, sok katona és rendőr esett áldozatul a nép haragjának. A katonaság újabb erősítést kapott és állandóan tüzelt. Minden oldalról ez a kiáltás hangzott:

Le a háboruval!

A berzágliereket kikeltett venni a harcból, mert nem akartak löni, és a gyalogság sem volt hajlandó gépfegyvereit használni. Csak a lovasság és a tisztí őrzérek mutattak kormányhű magatartást. Páncélos automobilon száguldottak az utakon, a lövöldözés hajnalig tartott. A villamos vezetéket a forradalmárok letépték.

és rövidzárlat következtében több gyárban pusztító tűz keletkezett.

Másnap, pénteken, 24-én a forradalmárok — akik mindenre elváltak szánya — megerősítették a barrikádokat. A Villa Franka uton a lovasságot háromszor visszaverték. Szombaton végre a katonaság nagy erővel vetette magát a tömegre, leverte a forradalmat. Ezen a

napon körülbelül háromezer embert — köztük négyszáz asszonyt tartóztattak le. A Turin körüli helységeken szintén általános sztráik voltak. Szombat este a turini szocialista vezérek hirdményeiken felszólították a munkásságot, hogy szüntessék be a vérontást. A szemtanuk állítása szerint Turin nincs biztosítva újabb forradalmi mozgalmak ellen.

Wilson a télen be akarja fejezni a háborút.

Saját tudósítók telefonjelentése.

Berlin. Mértékadó körökben nagy érdeklődéssel figyelik azokat a feltűnő módon szaporodó jeleket, amelyek arra mutatnak, hogy az Egyesült Államok egyre nyomatékosabban hangsúlyozzák, hogy a washingtoni kormány hadicéljait nem azonosak a szövetségesekével. A lapok nagy része, köztük az igen jól értesült Newyork Evening Post azt írja, hogy Wilson az európai határkizáratok ügyébe nem akar avatkozni. Szerinte a békétárgyalásoknak egyetlen előfeltétele Németország demokratizálása. Amerika magatartását inkább azzal lehet megmagyarázni, hogy az aktív hadviselésnek Amerikában nagyon nagy ellenzéke van, amely mindent elkövet, hogy a háború még az Unió fegyveres beavatkozása előtt befejezését nyerjen. Az amerikai kormány mindenesetre még a tél folyamán bele fog avatkozni a békéről Európában folyó eszmecserebe, hogy elkerülje csapatainak az Océánon való átszállítását. Széles amerikai körökben azt remélik, hogy Wilson hadicéljait vérontás nélkül el fogja érni pár hónapon belül.

Zürich. Feltűnést kelt a klerikális Corriere d'Italia október 8-iki számának az a közlése, hogy az entente-

nek a pápához intézendő válaszjegyzéke még messzebbmenő lesz, mint amilyen a központi hatalmak válasza volt. A lap szóról-szóra ezt írja fentemlített cikkében. A világháború befejezéséhez közeledik, már látjuk a békét. Megjegyzi a lap, hogy közlése jól informált helyről való.

Berlin. Hágából jelentik: A Manchester Guardian szerint az angol szakszervezetek képviselői megjelentek Lloyd George előtt és tudtára adták neki, hogy a munkásság körében nagy a nyugtalanság amiatt, hogy az entente még mindig nem válaszolt a pápa békeajegyzékére. Lloyd George azt válaszolta, hogy a válasz megfelelő időpontban el fog menni.

Genf. A párisi Humanité most közli Thomas volt miniszternek a bordeaux-i kongresszuson tartott beszédét. Thomas kijelentette, hogy Amerika segítő akciója, amely a jövő tavasszal kezdődik, egy millió új embert fog hozni a francia lövészárkokba, a francia tüzéséget pedig meg fogja duplázni. Thomasnak ez a kijelentése — írja a lap — mély benyomást tett a hallgatóságra.

Justh Gyula temetése.

Saját tudósítók telefonjelentése.

A Nemzeti Múzeum előcsarnokában örökzöld fák és rengeteg virág között van felravalozva Justh Gyula holtteste. A Múzeum kertjében sisakos rendőrök állnak őrt és fent a koporsónál sorfalat. Délben még nyitva áll a hatalmas érekeporsó, fekete-fehér szemfödő borítja, rajta a család koszorúi. A ravatal körül is a koszorúk tömege. A sok nemzeti színű szalag között feltűnik egy hatalmas vérvörös szalagos koszorú, a szocialdemokrata párt küldötte. A szalagon ez a felírás olvasható: Az általános választójog harcának — a magyarországi szocialdemokrata párt. Egyre többen jönnek a küldöttségek, vidéki magyarok és városi elegáns urak. Egy óra körül már feketedik a lépeső, a tömeg valósággal beleolvad a fekete drapériákba. Sokan virágot, kisebb esztergokat hoznak magukkal. Délután két óra tájban már kezdett gyülekezni a tömeg a Múzeumkertben is. A rend fenntartására egy szakasz rendőrt vezényelték ki, félhárom órakor már együtt van az egész gyülekezet.

Ott volt az egész politikai Magyarország. Ezuttal először jelenik meg polgári politikus temetésén a szocialdemokrata párt küldöttsége: Garany Ernő, Garbay Sándor, Kunfi Zsigmond, Weltner Jakab és Buchinger Manó. Megjelentek Justh Gyula végtisztességén a kormánytagjai teljes számban Wekerle Sándor miniszterelnök vezetésével. Ott voltak az összes államtitkárok és a pártok vezetői: Szász Károly a Ház elnöke, Andrássy Gyula gróf, Károlyi Mihály gróf. Ott voltak a képviselők között Polónyi Géza, Wiassits Gyula és a közéletnek számos alakja. Csanádmegye nagy küldöttséggel képviseltette magát. A lengyelek is elküldötték képviselőiket Starovszky Tade vezetésével. A Múzeum előcsarnokában a koporsó előtt a család helyezkedett el.

Pontban három órakor kezdődött a gyász-

Csendes hősök — várják a halált.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nyugatról keletre messze húzódó széles völgy fenekén, amelyet csacsogó, csillámló hegyi patakok szelnek keresztül-kasul, elszórva néhány kőből vagy agyagból és nád-fonatból épült albán házesoport fekszik a szeliden lejtő agyagos, homokkőves magaslatok lábánál, amelyeket számtalan vízmosás össze-vissza szaggatott és hasogatott. A legtöbb házat kis kert vesz körül, amelyekben a széles lombkoronájú, enyhe árnyat adó fügefák buja zöldje, vagy az olajfák ezüstszínű ágoga gyönyörködte a nézőt.

A völgyet koszorúzó magaslatokat, amelyek a 600 métert is meghaladják, sűrű, áthatolhatatlan tüskés bozót borítja, itt-ott legelők széles, világos foltjai tarkázzák. A földomlások sok helyütt szembeötlő nyoma és a vízmosások sárgásiehér felületei vad külsőt kölcsönöznek a tájnak, a lejjebb fekvő lankákon azonban kiterjedt, barátságos olajligetek hívogatják a vándort.

Lent, a völgyben albán módra művelt és tüskésövénnyel körülkerített földek látszanak elszórva, amelyeket a kikelő gabona enyhezöld árnyalatú vonal von be; színük ugyan reménye, de azért egy európaiban nem sok reményt ébresztenének.

A földek között néhol hatalmas, ősi fák

amelyek csodálatosképp megmenekedtek az albánok barbár pusztításától. A hegy északi lejtőjén három karcsu, sötétzöld ciprus emelkedik büszkén; mintha sajnálkozva tekintenének le elcsenevedett társaikra. A Dél elragadóan tiszta, sötétkék ege feszíti roppant boltját a tájék fölé.

A völgy elszórt házesoportjaiban táboroznak most a cs. és kir. csapatok. Már pitymaliatkor, mihelyt a nap első sugarai felragyognak a messzi láthatáron, élénk élet ébred a táborban. Málhás állatok hosszú oszlopa kigyózik lefelé a meredek hegyi ösvényeken, a lovak egész ménesben vonulnak a legelőre, a buja zöld réteken tagbaszakadt bosnyákok kaszálnak, a kovácsnál vidám pörölypattogás kíséri a serény munkát, nem messze egy kezdetleges, gyorsan összetakolt fűrészfűrészelő a szükséges deszkát, a csapatok majorsága hangos lármát csap a táborban, a mezőn kisebb osztagok gyakorlatoznak, odább juhokat, kecskéket, teheneket és ökröket legeltetnek a katonák. A csapatok által teremtett kiterjedt veteményes kertekben ingujjra vetkőzve szorgoskodnak a katonák és a kis patakok mesterségesen odavezetett vizével öntözik a dus zöldben pompázó ágyakat. Az albánok bámész szemmel nézik ezt a hatalmas munkát, ezt a hatalmas küzdelmet a természet ellen. Nem telik bele sok idő, ők is utánozzák katonáink példáját.

Csapatunk csak rövid ideje vannak itt

és rendkívüli nehézségeket kell legyőzniük; mégis akármerre néz az ember, mindenütt szorgalmas kulturmunka nyomait látja.

A járhatatlan utakat jó karba hegyezték, új utakat építettek, amelyek alapítványához a szükséges köanyagot messzi földről kellett hozni az embereknek egyenként, fonadékból rögtönzött tragacsokon, a mély szakadékokban rohanó patakokat és folyókat áthidalták, átereszeket csináltak, messzire vezető állandó telefonvezetékeket fektettek le. És ha az ember benéz a csapatok lakta házakba, frissen metszett ablakokat, magukkeszítette asztalt, széket, ágyat, agyaghól és üres konzerves skatulyákból összetakolt kályhát lát; a kályhák jól beváltak az esős évszakban.

Ami itt szemünk elé tárul, az mind csekély csapatunk fáradhatatlan munkájának a gyümölcse. Nem riadtak vissza sem a brzasztó esős évszak örökös, esőzésétől, sem a trópusi nap perzselő, aszáló hevétől, hanem serényen és kedvvel végezték a munkájukat. Egy pillanatra sem hanyagolták el fő feladatukat, t. i. a megszállott területek birtokának megtartását — ami már csak a járványosan fellépett malária következtében is sok áldozatot követelt, — mégis egész kis kulturvilágot teremtettek itt, a vadon közepén, amely geográfiai helyzete ellenére alig emlékeztet valamilyen az európai viszonyokra.

Az itteni harc vonalszakaszon álló csa-

szertartás, amelyet Hoek János celebrált fényes segédlettel. Magas szárnyalású beszéddel parrentálta el Justh Gyulát, mondván, hogy Justh Gyula is úgy járt, mint Mózes. A választójogi Mózes volt ő, akinek megmutattattott az ígért földje, de rá már nem léphetett.

Ezután az Operaház énekkara elénekelt a *Mért oly borús* című gyászdalt. Holló Lajos a függetlenségi párt nevében bucsuztatta el Justh Gyulát.

A beszédek után megindult a hatalmas menet a temetőbe, ahol az összes pártok szónokai mondtak bucsubeszédet. A szociáldemokrata párt nevében Kunfi Zsigmond mondott bucsuztatót.

Élénkebb harcitévékenység az orosz fronton.

Berlin, október 12. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenté:

Nyugati haretér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

Flandriában tegnap a tüzérségek tevékenysége a partvidéken és a Houthulster-erdőnél folyó erős tüzharcra szorítkozott. Az éjjel át a Lystól a Menin—yperi-országúgig terjedő harci szakasz erős tüzhatás alatt állott, ma reggel egy csapásra pergőtűzzé fokozódott, ezután széles szakaszon új ellenséges támadások következtek.

A német trónörökös hadcsoportja:

Soissonstól északkeletre és a Maasnál keletre a tüzérségek harci tevékenysége nagy hevességre fokozódott. Vauxaillonnál erős francia felderítő csapatok törtek előre. Visszavertük őket. Samognieytől keletre, a 344-es

patok kulturmunkáját csak az tudja méltóan megbecsülni, aki maga is behatóan megismerkedhetett az itteni viszonyokkal.

Mind hősök, csöndes, névtelen hősök, akik itt állanak. Bátran néztek szemébe mindenféle veszélyeknek és derekasan le is küzdötték azokat. Ritkán ragadta el életüket az ellenség golyója; messzi távolból látták maguk felé közeledni a halált, panasz nélkül várták be és belsőjükben kínzó, emésztő tüzzel, zokszó nélkül hunytak el az alattomosó trópusi járványokban. Babérral övezett hadseregünk fényes történetében dicsőség és csodálat illeti meg ezeket a csöndes hősöket.

Amikor az utjukban előradt nap utolsó bíbor sugarai lehanyatlanak az Adria sötét habjaiba, fenséges este borul a pihenésre tért völgyre. Millió és millió csillag gyul ki titokzatos, felhőtlen égbolton és a fakó hold ezüstös világot hint a százados fák hatalmas koronája alatt rejtőző sírkövekre, amelyeket még nem öntözött könny. A sirokon túl egy elhagyott dzsámia karcsu minarettje emelkedik a csillagbimes ég felé, mintha ősrégi idők mesebeli óriása volna, aki hiven áll őrt a névtelen hősök utolsó nyugvóhelyénél...

Körös-körül a természet békés csöndet lehel és csak a messzeségből, a tenger felől hangzik még tompa ágyumoraj. Mintha közelgő zivatar zaja volna, amely a világon még mindig tomboló vihart idézi az ember emlékezetébe.

magaslat keleti lejtőjén helyi gránát-harcokra került a sor.

Keleti haretér:

Rigától északkeletre és a Zbrucz mentén a harci tevékenység élénkebb volt, mint az előző napokon. Portyázó csapatok ütközeteinél számos fogoly jutott kezünkre.

Kié a Batthyány-utcai hercegi ház?

(Erdekes per Tagányi Sándor képviselő ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szokatlan perben tartott ma nyilvános ülést az aradi törvényszék egyik tanácsa Jakó Sándor táblabíró elnöklésével. A tanács tagjai voltak Ohrenstein Árpád és Szalay Béla dr. Az ügyben a felperes a Központi textilipar részvénytársaság, amely tudvaleg ez év nyarán megvásárolta herceg Sulkovszky negyvenezer holdas aradmegei összes ingatlanait, amelyekhez tartozott az aradi Batthyány-utca 24. számú ház és Pankota környékén kisebb-nagyobb szőlőterület. A herceg birtokában volt Batthyány-utcai házában már hosszú idő óta Tagányi Sándor dr. aradi ügyvéd, országgyűlési képviselő lakik, aki tudvaleg egykor férje volt Sulkovszky Ida hercegnőnek, Sulkovszky József herceg leányának és házasságukból az azóta elhunyt ifj. Tagányi Sándor származott. Ezen a réven Tagányi Sándor képviselőnek jelentékeny szava volt a Sulkovszky birtok intézésénél, ez a befolyása azonban természetesen megszűnt a fia halálával.

Tagányi képviselő már régebben szerződést kötött a hercegi birtokok magyarországi kormányzóságával a Batthyány-utcai ház és a pankotai szőlő darabok bérletére vonatkozólag. A Batthyány-utcai óriási területen fekvő épület használatáért a szerződés szerint Tagányi évi 2400 koronát fizetett hosszú időn keresztül: Tagányi ez évi bért pontosan fizette egészen ez évi augusztus elsejéig, amikor azonban a negyedévi házbért, 600 koronát nem egyenlítette ki. Ezért a Központi textilipar részvénytársaság pert indított Tagányi ellen, úgy a 600 korona elmaradt negyedévi lakbérért, mint pedig az egész lakás és szőlő felmondása érdekében.

A 600 korona lakbérfizetési perben e hó 17-ére tüzte ki a tárgyalást a járásbíró-ság, a lakásfelmondási pert pedig ma tárgyalta a törvényszék nyilvános ülése. Tagányi a per folyamán azzal érvelt, hogy a Textilipari részvénytársaság nem jogosult neki felmondani, mert az aradi ház, valamint a Pankota környéki szőlők ez év április hó 18-ika óta a Tagányi tulajdonában vannak. Erre nézve becsatolta a textilipari részvénytársaságnak április 18-án hozzá (Tagányihoz) intézett levelét, amelyet szerződésnek kell tekinteni szerinte és amelynek alapján Tagányi ez ingatlanokra a tulajdonjog előjegyzését is kérte a telekkönyvi hatóságnál. A periratokhoz csatolt említett levélben a Textilipari részvénytársaság az aradi házat és a szőlőket kétszáz ezer koronáért adja el Tagányinak. A levél egyik pontja, amelyre Tagányi öszes érveit alapítja, úgy szól, hogy „amennyiben azokat az ingatlanokat, amelyeket a textilipari részvénytársaság Tagányinak eladott, még senki nem vehetné meg, úgy a Tagányi által lefizetett kétszáz ezer koro-

Macedóniai haretér:

A monastiri medencében és a Cserna-hajlásban az útegek mindkét részről időnként erős harcban állottak. A Vardar jobb partján egy angol század támadása a bolgár vonalak előtt meghiúsult. Ludendorff, első főszállásmeister. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

nát Tagányi a Textiliparral szemben elengedi”.

A képviselő ez alapon arra kérte a törvényszéket, hogy a felmondási keresettel a Textilipari részvénytársaságot utasítsa el. Az ügyben a felperest Nemess Zsigmond országgyűlési képviselő képviselte, akit azonban akadályoztatása miatt a mai tárgyaláson Kele Gyula dr. helyettesített. A mai nyilvános ülésen a Textilipari részvénytársaság ügyvédje kijelentette: igaz ugyan, hogy a levélben említett megállapodás tényleg létrejött, a kétszáz ezer korona vételért azonban Tagányi Sándor nem fizette meg és így az egész föltételes megállapodás semmisnek tekintendő, s a Batthyány-utcai ház, valamint a kisebb-nagyobb szőlődarab nem a Tagányié.

— Amennyiben a képviselő ennek az ellenkezőjét állítja — jelentette ki a Textilipar részvénytársaság ügyvédje — úgy jön ide a bíróság elé és tegye le az esküt, hogy tényleg kifizette a kikötött vételárat és hogy ez az eladás befejezettnek tekinthető.

A törvényszék nem látta eléggé tisztázva a tényállást és körülményeit és különösen nem volt előtte világos, hogy miért kellett volna megkapni Tagányi képviselőnek kétszáz ezer korona vételár ellenében az aradi házat, valamint a szőlőket és miért nem fizette ki a képviselő a levélben említett kétszáz ezer koronát? E kérdések tisztázása céljából elhalasztotta a mai tárgyalást és a legközelebbi ülést e hó 24-ére tüzte ki, amelyre megidézi a feleket és szóbeli tárgyaláson fogja tisztázni a tényállást.

Margarint kap a városi lakosság.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A nagy zsiranyagra való tekintettel a Közélelmézési Hivatal intézkedett, hogy azok akik zsirt nem tudtak beszerezni, bizonyos mennyiségben margarint kaphassanak, hogy háztartásukat fenn tudják tartani. Magyarországon a zsirral ellátatlanok számát négy millióra becsülik, az ellátatlanok legnagyobb része a városok lakosságából és az ipari munkásságból áll. A közlelmézési Hivatal a margarin gyártáshoz szükséges anyagot rendelkezésére bocsátja az Olajközpontnak, amely viszont eljuttatja az anyagot a margarin gyáraknak. Számítások szerint Magyarországon körülbelül száz vagon margarint fognak gyártani havonta és az évi gyártás 1200 vagon lesz, amely mennyiséggel az ellátatlanok felét lehet kielésíteni. A margarin gyártás természetesen kihatással lesz a zsir árakra is. A margarin ára nyolc- kilenc korona lesz.

Emelik a kistisztviselők háborus segélyét.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Ma reggel tíz órakor Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével minisztertanács volt, melyen Vázsonyi Vilmos választójogi miniszter kivételével az összes miniszterek részt vettek. Arra az időre, amíg a kormány tagjai Justh Gyula temetésén voltak, megszakították a miniszteri tanácskozást és azután folytatták nyolc óráig. A minisztertanácsban a miniszterelnök részletesen ismertette a Ház elé terjesztendő költségvetést, amelyet minden pontjában alaposan megtárgyáltak. Ezenkívül a minisztertanács folyó ügyekkel foglalkozott.

Egyik fővárosi estilapkitűnő helyről szerzett értesülése szerint a minisztertanács foglalkozott a tisztviselők háborus segélyének kérdésével és

a tervezett háborus pótlék kérdését az egész vonalon megváltoztatta. És pedig úgy, hogy a legmagasabb fizetési osztályok tervezett pótlékának százaléka számát leszállította és az alacsonyabb fizetési osztályok pótlékának százaléka számát felemelte. Az eredeti tervezet szerint az ötödik fizetési osztályban hater ezer korona lett volna a háborus pótlék. Ezt a minisztertanács leszállította 4800 koronára. A kuriai bírák és a legmagasabb fizetési osztályokba sorozott tisztviselők ezt a maximumot kapják. A kisebb fizetési osztályokban a pótlék százaléka száma megfelelően emelkedik. A javaslatot a kormány kedden terjeszti a Ház elé.

Aradi agglegény kérelme a pucérájósokhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kapunka következő panaszos levelet:

— Vajjon van-e még ma is olyan gavalér, akinek a teste libabőrössé válik, ha egy kissé szürkés színű inggallért lát? Nem igen sokan lehetnek az ilyen urak, akik megengedhetik maguknak ezt a borzadályt, mert a fehérnemű tisztítás kezd érezhető nyomorúsággá válni. Legjobban bizonyítja ezt a férfi ing, mert igazán inguilliomosnak kellene annak lennie, aki a régi jó idők szokása szerint ma is naponta tisztáztatja. Végtelen hosszú ideig kell várni, míg az ember a pucérájából megkapja a fehérneműt, azaz hogy ma egyáltalában nem küldik haza, hanem el kell érte menni. Az ember érzékeny bucsut vehet minden darab fehérneműjéről, mielőtt elküldi mosodába, mert igazán szerencsés véletlen, ha viszontlátja. A ruha a tisztító intézetben éppen olyan sorson megy át, mint az a katoná, aki a harctérre jut és aki mikor hazajön, rendszeresen a felismerhetetlenségig leromlott. Figyelje el tisztelt szerkesztő ur, nem olyan kicsiny dolog, mint amilyennek látszik és érdemes ezzel a nyilvánosság előtt is foglalkozni.

— Én őszintén bevallom, hogy a fővárosban tisztítottam a fehérneműt, de azt látom, hogy ott sem tudnak már fényezni, már az onnan hazakerülő ruha sem vakítóan fehér és azok a ruhadarabok, amelyek mint ingek, alsónadrágok és zsebkendők hagyták el házat, mint felismerhetetlen rongyok térnek oda vissza. Már közel voltam ahhoz, hogy feljelentést tegyek szándékos rongálás címen, de megelégedtem azzal, hogy szelíd hangú levelet írtam, amelyre az volt a válasz, nagyon sajnálják, hogy panaszra adtak okot, de jegyezzen meg magának, hogy a jövőben egyáltalában nem reflektálnak arra, hogy náluk mosassak és vasaltassak, mert nincsenek munkásaik, nincs szappanuk, keményítőjük és be kell szüntetni az egész üzemet.

— Minden embernek, aki helyesen itéli meg a jelenlegi viszonyokat, el kell fogadnia ezeket az okokat. Azonban mégis fura, hogy a mosodákban a ruha elrongyolódik, vagy pedig egyszerűen eltűnik. Miután Pesten kitétték a szűrőmet, Aradon próbálkoztam, de itt sem jártam jobban. Megmagyarázták nekem, hogy itt sincs munkaerő, ami van, az gyakorlatlan, de azt vagyok bátor megjegyezni, hogy a ruhahamosáshoz talán még sem kell valami tulnagyi intelligencia és ügyelmesség. Erre nekem azt válaszolták, hogy sajnos, ma már odajutottunk, hogy a munkás nem a munkáját fizeteti meg, hanem egyszerűen azt a körülményt, hogy valahova szíveskedett beállni és jelenlétével megtiszteli a mű-

helyt vagy az ipartelepét. A legigazságosabb kritikára is rögtön ki lépéssel felel, mert még a legrosszabb munkás is talál más, sőt jobban fizetett munkát. Senkinek sincs ezért bátorsága, hogy bárkit is rendreutasítson vagy kitanítson, kivéve a fogyasztó közönséget, amelyet mindenki lehord a sárgaföldig, ha föl meri emelni panaszos szavait. Az a híres álláspont, hogy: „örüljenek az emberek, hogyha egyáltalában kapnak valamit”, itt is érvényes, mert a szemembe mondták több helyen, hogy örüljenek, ha elfogadják tisztításra a fehérneműt. Hogy ugyanazt kapom-e vissza, az egy külön lapra tartozó kérdés.

— Tisztelt szerkesztő ur, nem tudok magam segíteni. Agglegény vagyok, mindig a mosodára voltam utalva és igazán nem fogadhatom el azoknak a tanácsát, akik eme gondok miatt rákattantak bűni arra, hogy megnősüljek. Azt hiszem, ez nem használna, mert úgy látom, hogy a házasszonyoknak sincs jobb dolguk és nekik is bizonyos gondot okoz a mosás. Ugy tudom, keményítő egyáltalán nem kapható. Kéz alatt ötven koronáért lehet vásárolni, de ezt a fényűzést nem engedheti meg magának minden asszony és ha a tisztítás vízzel egy bluzt vagy kötényt valahogy ki lehet keményíteni, de nem egy férfi gallért és kékelt. De a mai lisztcsúsz világban még tisztítás is alig van.

— Ez az egész ügy nem lenne ilyen jelentős, ha az elszakadt fehérnemű pótolni lehetne. Bizonyára méltóztatik tudni, hogy ma már minden textiláru le van foglalva, amit kéz alatt lehet venni, az pedig oly drága, hogy magamfajta ember nem fizetheti meg az árát. Azért is írtam ezt a levelet a szerkesztő urnak, hogy a nyilvánosság előtt kériem meg a mosodásokat, hogy kimélik a kezük közé került fehérneműt, mert csak ez az egyetlen útja annak, hogy rajtunk segíthessenek. Ha ezelőtt lehetséges volt, hogy az ember gondosan tisztított és ép állapotban kapja vissza a fehérneműjét, talán most is lehetővé válnék, ha a munkásaikat egy kis szolidaritásra beszélnek rá. A világért se mondom, hogy kényszerítsék, mert erejük sem képesek. Ma már éppen tekintettel a pucérájók nehéz helyzetére, óriási árat fizetünk, de még sem tűrhetjük szóltanul, hogy a szorult helyzetünket arra használják fel, hogy egy szép napon teljesen fehérnemű nélkül álljunk itt. Ha ez így megy tovább, akkor hiába keressük majd a „megelégedett ember ingét”, sőt hiába keresnek majd egyáltalában inget.

Egy aradi agglegény.

OLVASSA NAPONTA

Az „Aradi Közlöny” apróhirdetéseit. Hétköznap 50—60. vasárnap és ünnepnap 100—120 különféle apróhirdetés található az „Aradi Közlöny”-ben. —

Az „adókeveslő.”

(Kép egy háborus alakról.)

Az „adókeveslő” közismert férfi. Nem egyszer találkoztunk vele a háboru folyamán. Csak a neve változott időnként.

A mozgósításkor „berakkoltató” volt. Jaj volt annak, aki nem rukkolt be. Az ovodás gyerektől a százéves jövendőmondóig bevonultatott mindenkit. Idehaza nem maradhatott más, csak ő.

Azután felvette a „frontaküldő” nevet. Buzgó munkával ellenőrizte, hogy ki van a lövészárkokban, ki a hadtápvonalon, ki helyi szolgálatban. Tartalékot nem ismert. Akinek keze-lába van, azt küldte az első tűzvonalba.

És átváltozott mihamar „sebesülés-ellenőrré”. A kézlövéseket ki nem állhatta. A lábsebeket megvetette. Csak azt fogadta el igazi sebesültnak, aki fej nélkül jött haza.

Majd a forráskutatók mintájára „fogságba-jutás-kutatóvá” avanszírozott. Tükörynéhez hasonló ösztönnel megérezte, hogy ki jutott fogságba sebesülten, ki sebesületlenül. Az ő információja szerint csak a hősi halottak jutottak fogságba becsületos uton.

Később rémhíreket gyártott és anonim leveleket írt. Feljelentette azt, aki két hétnél tovább volt szabadságon, feljelentette, akinél lisztet, kávé, babot látott. Feljelentett egy cukorbajos szerkesztőt cukor gyűjtés-, egy hitközségi kővér vezérferfiut zsirfelhalmozás miatt. Feljelentette a hadisegélyest, a cipőkoreskedőt, a kávést, a háztulajdonost, mindenkit akin valami följelenteni való volt. Akin pedig már semmi följelenteni való nem volt, azt följelentette kémkedés gyanúja miatt.

Barátunk (vagy ha tetszik barátónknak) most új álláshoz jutott: „Adókeveslő” lett belőle. Két nap óta az aradi lapokat bujja.

Kevesli a Neumanék vagyonát, kevesli az Élesék adóját, Domány József öt millióval váltott be kevesebbet, Löbl Gyula tizzel. Andrányiek egy fél milliárdot kerestek, Goldschmiedék egy kerek egészét. Nemess Géza két esztendőig aratott Bukarestben és csak fél millió korona vagyona van? Radó Gyula, aki pertu a hadügyminiszterrel, nem kaparászott össze többet Bécsben háromszázezer koronánál? Pop C. István három éve „árulja” a hazát és nem árult volna össze többet rongyos másfél millióra?

Az „adókeveslő” hazafias felháborodással gyűlöli mindenkit, aki keresett a háboru alatt. De gyűlöli azt is, aki nem keresett, mert az nem fizet elég adót. Fizetni, fizetni, sokat fizetni, még többet fizetni. Mert az az adó, amit más fizet, sohasem elég.

És az adókeveslő? Ja ő? Nohát ő nem fizet adót egyáltalában.

Por.

TANÜGY

(—) Iskolaszéki ülés. Arad iskolaszéke október hó 13-én — hétfőn — délután 4 órakor a városház emeleti tanácstermében rendes ülést tart. A tanácskozás tárgyai: 1. Jelentés a tanév megnyitásával kapcsolatosan tett elnöki intézkedésekről. 2. Az 1917—18. tanévre eszközölt beírások eredménye. 3. Jelentés Simon Karolin polgári leányiskolai igazgatónének nyugdíjaztatásáról. 4. Előterjesztés a községi polgári leányiskolai igazgatói tisztségnek megbízás útján való betöltése tárgyában. 5. Arad vármegye kir. tanfelügyelőjének átirata a községi elemi iskolákban a tanítási idő kezdete tárgyában. 6. Az iskolaszéki 1918. évi költség-előirányzatnak megállapítása. 7. A közművelődési tanácsnak előterjesztése a községi polgári iskolák tanaszemélyzete illetményeire vonatkozó szabályzat megváltoztatása tárgyában. 8. Szántó Lajosné közs. elemi iskolai tanítónő, beteg voltára való hivatkozással, négy heti szabadságot kér. 9. Indítványok.

Aradi volt ügyvédjelölt rémuralma.

(Százti tuz elhurcoltatása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az oláh uralom alól most egy éve felszabadult Kézdivásárhely városának nevezetes és emlékezetes alakjai voltak és maradnak: *Negoescu György dr.*, az oláh polgármester és *Brassován Traján*, a „főjegyző.” Mindkettőt az oláhok ültették a tisztviselői polcra s az ő bűnüknek róható fel, hogy a városnak mintegy 110 polgárát hurcolták el tuszul, kikről a mai napig is vajmi keveset tudunk. Mindkettőt az oláhok kiverése után a megvert ellenséggel önként hagyta el a várost.

Érdemes erről a két jellegzetes alakról — most az évfordulókör — néhány adatot iderögzíteni.

Negoescu György,

az oláhok által Kézdivásárhelyen kinevezett polgármester 33 éves volt. Sósmezői születésű. Atyja néhai *Negoescu György* sósmezői gör. kel. lelkész. Az ifjabb *Negoescu* a gimnáziumot Brassóban, az egyetemet pedig Kecskeméten végezte. 1907-ben, mint önkéntest besorozták, azonban alig néhány hét után szivbaja miatt szabadságolták. Ezután *Aradon ügyvédjelöltösködött László Gyula dr.* ügyvédnél. *Aradon* igen jó barátságban volt a *Tribuna* című lap társszerkesztőjével, *Pap Györggyel*.

A háboru kitörésekor *Negoescu dr.* hazament Sósmezőre, ahol a bemutató szemlén alkalmasnak osztályozták, de 1916-ban betegsége miatt újra szabadságolták.

Negoescu dr. az oláhok betörése után mintegy négy hét múlva került Kézdivásárhelyre, mint az oláh katonaság által kinevezett polgármester és 2 hétig vett részt a város ügyeinek intézésében. De ez is elég volt neki arra, hogy a tuszok összefogdosásával örökké emlékezetessé tegye nevét Kézdivásárhely történetében.

Negoescu dr. 1916. október 8-án *Antalfy Nándor* városi szolgának egy magyar nyelven írott meghívót adott át, hogy azzal a meghívón felsorolt egyéneket hívja egybe.

A meghívó így hangzott körülbelül:

„Alulírottakat kérem, sziveskedjenek ma délelőtt 9 órakor a városházi irodámban megjelenni a város ügyeinek megbeszélése céljából.”

Ezt a meghívót *Balogh Vendel dr.*, *Barabás István*, *Benkő Lajos*, *Fekete Márton*, *Kovácsy Bálint*, *Mártonyi Lukács*, *Szentiványi Árpád dr.*, *ij. Török Sámuel* és *Brassován Traján*nak kellett láttamozniok.

Az ekként meghívottak *Barabás István* és *Vajda Albert* kivételével a városházán ugy 10—11 óra között összegyűlve megjelentek és megjelenésük után azon okból, hogy a meghívotak közül *Barabás* és *Vajda* hiányzik, őket fegyveres őrizet alá helyezte és elrendelte annak kihirdetését, hogy:

Barabás István és *Vajda Albert* főbelövetés terhe alatt azonnal kötelesek jelentkezni, addig is azonban, a míg jelentkezésük megtörténik, elrendelte a már egybehívott és megjelenteken kívül több városi polgárnak

a városházánál leendő előállítását azzal, hogy ha *Vajda* és *Barabás* nem jelentkeznek és őket nem sikerül előállítani, az összes letartóztatott egyéneket főbelöveti

Negoescu véres hangu ukája nagy rémületet kelt. Fegyveres oláh katonák mennek *Vajda* és *Barabás* felkutatására, kiket azonban nem találnak, mire az oláh polgármester elrendeli, hogy minden 14 évesnél idősebb férfi, azonnal, főbelövetés terhe mellett köteles a városi tanácsnál jelentkezni.

Mivel erre a rendeletre kevesen jelentkeztek, az oláh csendőrség és katonaság megkezdte az összes, Kézdivásárhelyen levő férfilakosság elfogását. És csak az szabadulhatott meg, aki jól el tudott bujni, vagy pedig akinek sikerült lekenyereznie az oláh katonát. Sokat ingben, fedetlen fővel vittek el. Aki panaszkodott, azt megverték, megpofozták s puskatussal kezelték. Hiába jelentkeztek később *Vajda* és *Barabás*, *Negoescu* nem bocsát senkit szabadon az elfogottak közül, elhurcolják őket október kilencedikének éjszakáján.

Brassován Traján

sósmezői születésű. Alig 18 éves. A brassói kereskedelmi iskola II. éves növendéke volt. A jobb lábára nyomorék. Mindenféle népfelkelői szolgálatra alkalmatlan. Tizenegy évvel ezelőtt költöztek Kézdivásárhelyre, a hoi az apja korcsmát nyitott. Az egész család a háboru alatt rendőri felügyelet alatt állott, de magyarellenes cselekmények elkövetését megállapítani róluk nem lehetett. Az apa még most is a harctéren van.

Brassován Traján az oláhok főjegyzővé tették, a ki bele is találta magát a helyzetébe és magát „nagyságos főjegyző” ur-nak titulálta. A főjegyző ur aztán gorombán és lenézően bánt a polgársággal. A tuszok elvitelében közreműködött, oláh katonák és csendőrök társaságában több helyen megjelent, a letartóztatásban segédkezett és főbelövetés terhe mellett figyelmeztette a polgárokat, a városházán való megjelenésre. Mikor már összefogdosták a található férfiakat, *Brassován* lóhátra ült s a lakásokat összejárta, hogy nem talál-e más vaiakit.

Az anyja aggódott gyermekéért és leintette a basáskodó fiát:

— Jobb lenne fiam, ha inkább a gazdaság után néznél.

A fiu ingerülten felelt vissza:

— Hagyjon engem anyám, most nem olyan világ van, hogy effélékkel foglalkozzunk!

A „főjegyző” ur kényurasága hamar lejárt. Az ellenség kiűzésekor ő is futott. Távozását látta *Jakabos Sándor* nyujtói községi bíró, akinek előadása szerint, egy egyes fogatu lószekéren távozott, amelyen egy nagy oláh lobogót lengetett az őszi szél. A bíró oda is kiáltott neki, hogy hova megy, mire *Brassován* azt felelte, hogy *Bereckben* keresi meg egy tehenét, melyet az oláh ka-

tonák elhajtottak. S arra a kérdésre, hogy mit tud a hadihelyzetről, így felelt:

— A magyarok közelednek!

És azóta nem tudnak semmit *Brassovánról* se, de a neve sokáig emlékezetes marad Kézdivásárhelyen.

(K. I.)

Michaelis kancellár bukását várják.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlin. *Michaelis* birodalmi kancellár helyzete az utolsó napok eseményei következtében nagyon megrendült. A válság teljes kiélesedését a *Reichstag*nak a pártok közös megegyezésén alapuló elnapolásával megelőzték ugyan, de általános az a vélemény, hogy a birodalmi gyűlés decemberi új ülészakán már nem *Michaelis* fogja az új kormányt reprezentálni. Beavatott politikai körök a kancellár utódjának *Kühlmann drt.*, a mostani külügyi államtitkárt tekintik. Ezt a kombinációt nagyon megerősíti az a körülmény is, hogy a császár szófiai útjára, amelyen bizonyára fontos külpolitikai döntések fognak történni, nem a birodalmi kancellárt, hanem *Kühlmann drt* vitte magával.

Berlin. A kisebbségi szociálisták vezetőlapja, a *Leipziger Volkszeitung* vezércikkét közöl, melynek címe a bibliából van véve: „Saját nyila döfte át és egy halottat vittek el”. A lap szerint ez az idézet illik a híres *Reichstag*-ülésre. *Michaelis* el akarja ejteni a független szociálistákat, hogy a kormány megrongált tekintélyét helyreültsse, de a kiöltött nyil visszafelé röpült, *Michaelis* kancellárt és kormányát kellett vértől borítottan elvinni a porondról. A független szociálisták azonban élnek, erejük és számuk egyre növekedni fog.

A berlini lapok tele vannak *Capelle* tengerészeti miniszter lemondásának hírével, a melyet azonban hitelesen még nem erősítettek meg. *Capelle* lemondását — amely eddig még nem történt meg — minden órában várják. A német flottáról szerencsétlen hangon és veszedelmes következményekkel elmondott „leleplezései” után okvetlenül távoznia kell.

Az utóbbi napok parlamenti eseményei és a kancellárság egész szervezete kétségtelen bizonyosság arra, hogy a német birodalom már nem maradhat sokáig parlamenti kormányzás nélkül. A pártközi tanácskozásokon a maga teljes valóságában világosság derült a politikai helyzet tarthatatlanságára és csupán a többségi ppártok elhatározási képességének hiánya az oka annak, hogy gyökeres változás még nem következett be.

A HIRDETÉSEK ÁRA.

A hirdetés ára centiméterenként egy koronába kerül, vagyis ahány centiméter magasságu a hirdetés, annyi korona.

Az apróhirdetésekre vonatkozó tudnivaló a lap utolsó oldalán található

Aradi telkek hivatalos becslése.

(Az új adó alapja. — Elkészült a kataszter.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az Aradi Közlöny megírta, hogy a belügyminiszter jóváhagyta Arad városának a telekértékdóra vonatkozó szabályrendeletét. Mielőtt a jóváhagyott szabályrendelet megérkezik Aradra, a telekértékdót ki fogják vetni. Az előkészítő munkálatok már legközelebb meg is kezdődnek. Kilyényi János főszámvevő ugyanis egy nagybizottság határozata alapján összeállította a telekértékdó-övezetre vonatkozó kimutatást és elkészítette a megfelelő térképeket. A kimutatást a főszámvevő a napokban a polgármester elé terjeszti, aki összehívja a kivetőbizottságot. A bizottság határozata ellen a közgazgatási-bizottsághoz lesz helye a felelősségnek. A terv a felelősségekkel az, hogy a bizottságnak ne minden féllal külön-külön legyen dolga, hanem az egy övezetbe tartozó telektulajdonosok együttes felelősségét tárgyalja le. Alább közöljük a kimutatást, amely a telkek békeértékének árát négyszögölként kontemplálja. Egyes övezetekben többször fordul elő ugyanazon utcának a neve, aminek az a magyarázata, hogy a bizottság az utcák fekvése szerint határozta meg az egyes telkek értékét, melynek félszázaléka tudvalevőleg adóba lesz kiróva.

A 65 övezet a következő:

1. övezet 6 korona: Legelősor, Miklós-, Kosár-, Csutora-utcák.
2. övezet 12—20 korona: Urbán Iván-utca.
3. övezet 8—12 korona: Legelősor, Miklós-, Kapa- és Borona-utcák.
4. övezet 14—20 korona: Kapa- és Miklós-utcák.
5. övezet 10—24 korona: Vágóhid-utca, Legelősor, Miklós- és Sarló-utcák.
6. övezet 14—18 korona: Sarló-, Vágóhid-, György- és Mihály-utcák.
7. övezet 23—30 korona: Vágóhid-, Andrányi Károly-, Purgly Lajosné-, Illés- és Sarló-utcák.
8. övezet 24—30 korona: Purgly Lajosné- és Kasza-utcák.
9. övezet 20—32 korona: Illés, Purgly Lajosné-, Borona- és Kapa-utcák.
10. övezet 30—40 korona: Urbán Iván- és Purgly Lajosné-utcák.
11. övezet 8—18 korona: Csutora-, Kosár-, Töltés-, Mihály- és György-utcák.
12. övezet 10—24 korona: Csutora-, Kosár-, Töltés-, Illés-, Purgly Lajosné-utcák.
13. övezet 10—18 korona: Varjassy Lajos-, Uj-, Ilona-, Margit-, Lajos-, Kálmán-, Virág-, Csatorna-, Arok-, Botond-utcák; Süveg-tér, Csallán-, Vendel-, Kismolnár-, Péter-, Trombita-, Angyal-, Madács-, Beresényi- és Akác-utcák.
14. övezet: 20—30 korona: Varjassy Lajos-, Közép-, Arok-, Gyár- és Aranykéz-utcák.
15. övezet 36—50 korona: Varjassy Lajos-, Közép-, Mikes-, Lipót-, Lujza-, Aulich-, Lahner-, Knezius-, Bem-, Flórián-, Lovarda- és Csutora-utcák.
16. övezet 50—80 korona: Varjassy Lajos-, Urbán Iván-, Kapa-, Pölteberg-, Teleky-, Károlyi Gyula-, Kálmán János- és Szent Antal-utcák.
17. övezet 40—70 korona: Varjassy Lajos-, Borona-, Török Ignác-, Vécsey-, Schweidel-, Károlyi Gyula-, Csiky- és Magyar-utcák.
18. övezet 60—100 korona: Varjassy Lajos-utca, Andrányi-féle gyermekkorház, Nagy Sándor-, Kossuth-, Vesselényi- és Varjassy József-utcák.
19. övezet 70—120 korona: Wesselényi-, Dessewffy-, Kis Ernő-, Járassy-, Perényi- és Kis-utcák.
20. övezet 100—280 korona: Vécsey-, Kossuth-, Batthyány-, Kazinczy-, Weitzer-, Kölesy-, Salatz- és Sárosy-utcák.
21. A-övezet 260—300 korona: Batthyány-, Széchenyi-, Ferdinánd-, Wesselényi- és Perényi-utcák.
22. B-övezet 160—200 korona: Ferdinánd-,

Kis-utcák, Ferenc-tér, Varjassy József-utca, Karolina- és Szt. László-utcák.

21. övezet 80—150 korona: Teleky-, Batthyány-, Révay-, Fábrián Gábor-, Kazinczy-, Kálmán-utcák, Attila-tér, Heim Domokos-utca, Thököli-tér, Deák Ferenc-utca.

22. övezet 150—250 korona: Deák Ferenc-utca, Thököli-tér, Rákóczi-, Forray-, Rövid-, Lázár Vilmos-, Zrínyi- és Atzél Péter-utcák.

23. övezet 70—140 korona: Thököli-tér, Aulich-, Szt. István-, Lujza-, Mikes-utcák, Kelemen-tér, Aranykéz-, Sarkad-Határ-utca, Koszoru-, Darányi-, Sina-utcák, Boeskey-tér, Kinizsi-, Hasszinger-, Szt. Pál- és Rákóczi-utcák.

24. övezet 15—30 korona: Belváros-Határ-utca, Sarkad-Határ-utca, Akác-, Angyal-, Fűrj-, Félkerék-, Beresényi-, Part-, Vilmos-, Mély-utcák, Marospartsor, Kismolnár-utca, Szt. Péter-tér, Koszoru- és Darányi-utcák.

25. övezet 30—40 korona: Angyal-utca, Belváros-Határ-utca, Sarkad-Határ-utca, Szarvas-, Fácán-, Fűrj-, Görbe-, Vadász- és Beresényi-utcák.

26. övezet 40—70 korona: Tökölly Imre-, Vilmos-, Mély-utcák, Marospartsor, Szekeres-utca.

27. övezet 40—70 korona: Belváros és Sarkad-Határ-utca, Hajó-, Szekeres-utcák, Marospartsor.

28. övezet 60—80 korona: Tökölly Imre-, Hajó-utcák, Ovár-tér, Veréb-utca, Halter, Damjanich-utca, Szt. Péter-tér, Szarvas-, Beresényi- és Csernovics-utcák.

29. övezet 60—70 korona: Hajó-utca, Gázgyártelek, E-utca.

30. övezet 50—60 korona: M-, F-, L-, K- és G-utcák.

31. övezet 40—60 korona: Károlyi-hid melletti kincstári telek, M-, D-, I- és B-utcák.

32. övezet 100—200 korona: A-, M-utcák, Apponyi-körút, Erzsébet-körút, Ovár-tér, Boezkó-, Szt. Pál-, Damjanich-, Rákóczy-, Asztalos Sándor- és Chorin Aron-utcák, Arpádtér, Szabadságtér.

33. övezet 100—150 korona: B-, L-, K-, H-, G-utcák.

34. övezet 50—100 korona: C-utca, Zoltán-, Simonyi-, Eötvös-, Petőfi-, Könyök-, Tabajdy-utcák, Erzsébet Királyné-körút, Apponyi-körút, Jókai-tér, Arpád-tér, Nagy A.-utca, Tanítóképezde, Nyári Színház, Koresolyapálya park.

35. övezet 200—250 korona: Szabadságtér, Vörösmarthy- és Eötvös-utcák.

37. övezet 300—500 korona:

Szabadság-tér, Atzél Péter-utca, Andrássy-tér, Deák Ferenc- és Széchenyi-utcák, Színház (600 korona).

38. övezet 250—300 korona: József főherceg-ut, Vörösmarthy-, Petőfi-utcák, Andrássy-tér, Kossuth Lajos-tér.

39. övezet 200—300 korona: József főherceg-ut, Szt. László-utca, Boros Béni-tér.

40. övezet 100—200 korona: József főherceg-ut, Maros- és Luther-utcák, Erzsébet királyné-körút.

41. övezet 50—100 korona: Erzsébet királyné-körút, Fa-, Arany János-, Tél-, Szél-, Farkas-, Nyáray-utcák, Tisza István-ut, Part-, Gizella- és Zsófia-utcák.

42. övezet 80—140 korona: Boros Béni tér, Tisza István-ut, Vilmos császár-tér, Fábrián Lajos-, Lövész-, Erzsébet-utcák, Ferenc Ferdinánd-ut, Lóvasut-telep, Hindenburg-ut.

43. övezet 150—200 korona: Boros Béni-tér.

44. övezet 100—150 korona: Orezy-, Dobó-, Munkácsi-, Nádor- és Verbóczy-utcák.

45. övezet 50—100 korona: Lövész-, Erzsébet-, Leiningen- és Liget-utcák.

46. övezet 50—70 korona: Holtmaros-sor, Dezső-, Edelpacher- és Török Gábor-utcák.

47. övezet 16—26 korona: Lövész- és Vas-utcák, Vagongyár-telek fele, Westinghouse-gyár telek fele, Gyermekmenhely, Katonai lovagló-tér.

48. övezet 24—30 korona: Hindenburg-ut,

Ormay- és Erzsébet-utcák, Vagongyár másik fele, Westinghouse-gyár másik fele.

49. övezet 30—40 korona: Hindenburg-ut, Vásártéri-ut mindkét oldala.

50. övezet 4—12 korona: Városi kertészet, Vágóhid, Honvéd lovassági laktanya fele, Sörház-, Dembinszky-, Cucor-, Toldy-, Drégely Gábor-, Martinovics-, Trefort-, Csemegi-, Koszoru- és Szilágyi Dezső-utcák.

51. övezet 6—10 korona: Vágóhid-utca, Drégely- és Szilágyi Dezső-utcák, Csemegi-tér, Martinovics-, Trefort-, Koszoru-, Sörház-, Csaba- és Csorda-utcák, Csálai-ut, Eke-, Iskola-, Tén- és Rózsa-utcák.

52. övezet 4—5 korona: Koszoru-, Trefort-, Martinovics-, Szilágyi Dezső-, Drégely-utcák, Vas Gábor-köz, Garai-, Pázmány-, Tancsics és Vas Gábor-utcák.

53. övezet 10—15 korona: Bárány Neuman Samu-ut, Szoros-utca.

53-A. övezet 0—4 korona: Templom-utca, Gizella-tér.

54. övezet 5—8 korona: Templom-, Kovács-utcák, Gizella-tér, Temető-, Oláh-, Magyar- és Névtelen-utcák, Római katolikus templom-telek.

55. övezet 3—4 korona: Névtelen-, Kovács-, Kut-, Uj-utcák, Pécskai-országút, Legelősor, Temető- és Huszár-utcák.

56. övezet 4—6 korona: Legelő-sor, Csorda-utca, Szt. János-tér, Szeglet- és Nyul-utcák.

57. övezet 2—4 korona: Legelő-sor, Uj-, Kut-, Kovács-, Kurta-, Juhász-, Orovil-, Szerb-, Rét-, Templom- és Nyul-utcák.

58. övezet 3—4 korona: Gizella-tér, Szeglet-utca, Libás-dűlő, Nyul-utca, Szent Simon-zárda, Régi gáji temető, Szoros-utca.

59. övezet 6—10 korona: Katona József-utca keleti oldala, Tompa-, Liszt Ferenc-, Erkel Ferenc- és Mező-utcák, Textilgyár, Kürtösi-ut.

60-A. övezet 8—10 korona: Baross Gábor-, Dugonics-, Bethlen-, Mikolai-, Bokonai-, Bajza- és Apaffy-utcák.

60-ik övezet 12—28 korona: Gizella-utca, Ferenc Ferdinánd-ut, Gaál László-, Mária-, Baross Gábor-, Kalász-, Lenkei-, Lehel-, Dohány- és Kisfaludy-utcák, Erdélyi-ut, Szőlő- és Zsidótemető-utcák, Dohánybevaltó.

61. övezet 5—8 korona: Apaffy-utca, Szentleányfalvai-ut, Mikszáth-, Bajza-, Csokonai-, Dugonics-, Bethlen- és Mikolai-utcák.

62. övezet 5—10 korona: Mária-, Gaál László-utcák, Zimándi-ut, Almos-utca.

63. övezet 16 korona: Mihály-, György-, Kapa- és Boros-utcák.

64. övezet 3—6 korona: Papirgyár-telek, Dörner-gyár, Cserép-utca, Marostáj, Gyep-tér, Völgy-utca.

65. övezet 2 korona: Dániel-tanya, Ludwig-tanya.

Külhatár: I. 3000 korona I. A 2400 korona, II. 1600 korona, III. 1200 korona, IV. 800 korona katasztrális holdanként.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Szombaton: Hoffmann mesél.

* Bemutkozás. R. Tóth József, a társulat ujonnan szerződött énekes tagja ma este zsufolt ház előtt mutatkozott be. A Csárdás-királynő Edvin szerepét választotta debütálására, amely azonban nem elégitette ki teljesen azt a lelkes közönséget, amely gyorsan és őszintén meg szokta szeretni az ambiciózus és törekvő színészt még akkor is, ha kvalitásai nem csillognak is a nap fényességével. R. Tóth József igen jó színvonalú jelenség, kitűnő, fess alak, a külső hatáshoz szükséges kellékek gazdag tulajdonosa. Éneke és játéka azonban nem melegeitette fel úgy az aradi közönséget, mint ahogy az a fellépését megelőző hírek után elvárható lett volna. Lehet, hogy elfogódottság vagy más valami indispozíció okozta ezt, de az bizonyos, hogy sokkal többet kell nyújtania az elismerés kivívásáért, mint amennyit ma este kapott az ország legjobb színházi közönsége.

* **A filharmonikusok első koncertje** október 22-én hétfőn este lesz a kulturpalotában. A koncerten Foerstel Gertrud a bécsi opera világhírű művésznője lép fel, akinek e hó 14-ére hirdetett hangversenyére jegyek Scherhag H. és fia cégnél még korlátolt számban válthatók 10 kor. 1 kor. árban. Az e hó 14-re hirdetett koncertre váltott jegyek 2-ére is érvényesek.

* **A színházi iroda hírei.** Szombat délután félnégy órakor Jókai örökbeesü színjátéka, az Arany ember kerül színre a címszerepben Forgács Sándorral, a többi szereplők maradnak a régiék. — **Halmos János**, a pozsonyi színháznak volt széphangu tenoristája ma lép fel Hoffmann meséi operettben, melyet ma ismét régi, illetve eredeti operett szerint mutat be a társulat, a többi szereplők maradnak a régiék. Z. Váradi Margit, Horváth Mici, Róna, Baricz, Polgár, Győző stb. — **Vasárnapi előadások.** Holnap vasárnap, mint rendesen, két előadást tart a társulat, délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal a Legénybuszu kitűnő operett van műsoron. Stella: Z. Váradi Margit, a többi szereplők maradnak a régiék. Este fél 8 órakor rendez helyárrakkal a legszebb Schubert-operett, a Három a kis lány kerül előadásra. Médike: Horváth Mici, a többi szerepek az ismert jó kezekben vannak. — **Előkészületen:** Rigoletto opera, Dada, a Nemzeti Színház újdonsága, Márványmenyasszony, a Vigszínház újdonsága.

Buzacsempészen ért szászvárosiak.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Az aratás után, az új szezon megkezdésekor a közeli hegyalja felől valóságos népvándorlás indult meg az alföld felé. A hegyvidéki lakosság kisebb csapatokban valóságos expedíciók képen zarándok utra indult, hogy a legközelebbi termőhelyekről megszerezzék maguknak azt, ami mindennél fontosabb: a mindennapi kenyeret. Jó kedvvel, szép reményekkel indultak utnak, megtakarított filléreikkel; üres kézzel, fáradtan és szomorú csalódottsággal tértek haza. A buzát sikerült megszerezni, de kevés volt a zarándok között olyan szerencsés, hogy visszafelé a hatóságok éber őrködését elkerülje.

Ma is egy hatalmas szomorú bocskoros csapatot kísérték az aradi rendőrségre. Meszáról, Erdély másik oldaláról, Szászváros tájékaról jöttek Aradmegyébe. Utjuk Pécskára vitte őket, ahol 18 métermázsza buzát szereztek, métermázsánként 128 koronáért. Velük jött, hogy a szállításban segítségükre legyen, Koczka Jánosné, pécskai asszony is; tőle vásárolták a buzát. A csapatot, mely husz tagból áll, a rendőrhírságra kísérték. Rövidesen mind egyiket kihallgatják s jegyzőkönyvet vesznek róla. Koczka Jánosné azt mondja, hogy azért adta olyan drágán a buzát, mert ő maga is drágán vette. Imbronve Szilvia és egy Milina nevű pécskai asszonyoktól. A rendőrbíró Koczkanét is és a husz erdélyit is bűnösnek találja, mert az asszony maximális áron felül adott és mert a vevők maximális áron felül vásárlási és egyéb igazolványok nélkül vettek. A buzát az ítélet elkövetésére és a Haditerménynek adja át, Koczkanét pedig huszonöt napi elzárásra, 400 korona pénzbüntetésre és társait mind 1—2 napi elzárásra és 10—20 korona pénzbüntetésre ítéli a rendőrbíró.

A zarándok könnyes szemekkel, föprenkedve, nehéz gondokkal mennek a vasúti állomás felé.

Az „ARADI KÖZLÖNY”-nek nemcsak közleményei, hanem a hírdetési is érdekesek.

Vilmos császár a nyugati pályaudvaron.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Megírta az Aradi Közlöny, hogy Vilmos császár szerdán este — Szófiába való utaztában — háromnegyed óra hosszat Budapesten időzött, de ezuttal nem hagyta el a nyugati pályaudvar peronját.

Szerdán délelőtt tíz órakor, tehát fél nappal a császár érkezése előtt Budapestre jött Agost Vilmos porosz herceg és Mackensen tábornagy is, akik a Hungária-szállóban vettek felkást. Este ők is megjelentek a pályaudvaron Vilmos császár fogadására és elsőnek Agost Vilmos herceg üdvözölte édesapját. A császár különvonatán, amely Szófiába indult, elutazott a herceg és Mackensen tábornagy is.

Az alatt a háromnegyed óra alatt, amíg Vilmos császár a nyugati pályaudvaron tartózkodott, a megjelent urak közül magához kértette Bárczy István polgármestert és Sándor László főkapitányt is, akik kalaplevéve álltak a császár elé.

— Csak tegyék fel az urak a kalapjukat — szól hozzájuk a császár mosolyogva.

A császár azután a magyar főváros életmezéséről érdeklődött tőlük s körülbelül tizenöt percnyi beszélgetés után barátságos kézifogással búcsuzott el a polgármestertől és a főkapitánytól.

Bárczy polgármester a német császár budapesti tartózkodásáról a következőket mondotta el:

— Miután a vonat megérkezett a pályaudvarra, a császár egyidejűleg benmaradt a kocsiban, csak néhány perc múlva szállt ki. Legelsőnek fia üdvözölte, aki már délelőtt megérkezett Budapestre. A császár megölelte és megcsókolta fiát. Ezután Fürstenberg budapesti német főkonzul bemutatott engem öfelségének. A császár feltűnő jó színben van, igen frissnek és kipihentnek látszik. Mintogy félóraig sétált fel és alá a fiával a pályaudvar peronján. Apa és fia élénken beszélgettek, a császár beszédét többször gesztusokkal kísérte és néhányszor elmosolyodott. Ezután hozzám fordult öfelsége és husz év előtti budapesti tartózkodásáról beszélt, amikor a magyar nemzet ezer éves fennállását ünnepelte. A császár meglehetősen jól emlékezett a milleniumi ünnepségekre és megemlítette, hogy akkor Ráth Károly volt a polgármester, aki elmondotta neki, hogy brandenburgi származású és így eredetileg német. „A mulkor — mondotta a császár — amikor átutaztam Budapesten, volt időm, hogy végigkocsikázhattam a városon és örömmel láttam, hogy milyen óriási mértékben fejlődött Budapest husz év alatt”. Kolossal entwickelt — ezeket a szavakat használta öfelsége, amikor Budapest fejlődéséről beszélt.

— Vilmos császár — hisz ezt talán nem is kellene külön kiemelni, tipikus porosz dialektusban beszél a német nyelvet és így meglehetősen nehéz megérteni. Miután nem sok idő volt szabva a budapesti tartózkodás, a császár Tojnay Kornél államvasúti elnökgazgatóhoz fordult, kit ugyancsak Fürstenberg főkonzul mutatott be. Was ist mit der Kohle? — kérdezte a császár és figyelmesen hallgatta meg az elnökgazgató előadását, aki elmondotta, hogy Budapest és egész Magyarország meglehetősen széninségben van. Erre a császár azt felelte, hogy Németországban ugyarúyenek az állapotok, azonban reméli, hogy sem nálunk, sem Németországban nem fog különösebb bajt okozni a széninség. Öfelsége ezenkívül Ma-

gyarország-Ausztria és Németország vízi utjainak fejlesztéséről beszélt.

Közeledett az elutazás ideje. A császár gróf Wedel bécsi nagykövethoz fordult, akivel rendkívül barátságosan elbeszélgetett. Néhány perc múlva egy tiszt feszes állásban megállt a császár előtt és jelentette, hogy itt az indulás ideje. Öfelsége felszállt a vasúti kocsiba, amelynek leeresztett ablakán át beszélgetett gróf Wedellel. A vonat elindult és a császár a már mozgásban levő vonatból újból kezét nyújtott nagykövetének, aki lépést tartott a vonattal. A császár ezután még üdvözlést intett a jelenlevőknek.

H I R E K.

A hadisegély felemelése.

— Saját tudósítónk telefonjelentése —

Budapestről telefonálja tudósítónk: A hadisegély felemelése ügyében néhány nap előtt értekezlet volt a honvédelmi miniszteriumban. Az értekezleten a honvédelmi miniszterium és a pénzügyminiszterium kiküldöttei vettek részt. Megbeszéltek a hadisegély felemelésére vonatkozó kormányrendelet alapelveit. Ezek szerint a jövőben meg fogják vonni a hadisegélyt mindazoktól, akik arra rászorúlva nincsenek s viszont nagyobb hadisegélyt utalnak ki azoknak, akik arra rá vannak utalva. Magyarország bizonyos helyein lakás illetékeket is fognak kiutalni és ezzel együtt a hadisegély egyes helyeken meg fogja haladni az osztrák hadisegély mértékét is. Hogy a felemelt hadisegély összege milyen lesz, azt most természetesen nem lehet megállapítani, mert azt most kalkulálja a kormány.

— **Az igazságügyminiszter mandátuma.** Dícsőszentimártonból jelentik a Magyar Tudósítónak: Az Issekutz Győző országgyűlési képviselő halálával megüresedett erzsébetvárosi mandátumot a kerület választóközönsége **Greccák Károly** igazságügyminiszternek fogja felajánlani.

— **Katonai kitüntetések.** A király elrendelte, hogy az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért **Mudin István** 101. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak és **Gyalokay Kálmán** 33. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak a kardok egyidejű adományozása mellett a legfelső dícső elismerés tudtul adassék.

— **Bombardobbanás egy angol műnicipiógyárban.** Berlinből jelentik: Karlsruhe közelében — mint egy hágni távirat közli — a löszergyárban rémes pusztulást idézett elő egy repülőbomba felrobbanása. A szerencsétlenség a bomba megtöltésekor történt. A gyártelep épületeinek nagyrésze romba dőlt, az első jelentések szerint 700 a hallottak, illetőleg a súlyosan sebesültek száma.

— **A német tábori posta hazaviszi az élelmiszereket Galiciából.** Krakóból táviratozzák: Krakóban és három más galíciai város pályaudvarán ismét több vasúti kocsit foglaltak le Németországba feladott élelmiszerekkel. Az élelmiszerek legnagyobb részét a német tábori postahivatal adta fel, azon a oimen hogy löszert szállít Németországba. Miután néhány nappal ezelőtt hasonló események történtek, a melyeket még a parlamentben is szóváltottak, a lapok erőlyes hangon követelik a lengyel klubtól, hogy az országból való élelmiszerek kivétel ellen minél előbb eszközöljön ki kivételi tilalmat.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Folyik a flandriai nagy csata.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti este: A flandriai csata Langemark és Sonebeke támadó vonalon teljes mértékben folyamatban van. Poelkapelletől északra és Pasendaaleitől nyugatra azokon a helyeken folyik a harc, ahol az angolok behatoltk vonalainkba.

Pétervár. Hivatalos jelentés: A volt cárt és családját Tobolszkból az abalosi kolostorba szállították, amely tizenhét versztnyre van a várostól. Az elszállítás a volt cár kívánságára történt.

Amsterdam. A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: Az Izvesztia jelenti: A katona és munkástanács új vezetősége megbízottakat akar küldeni a szövetségesek párisikonferenciájára. A lap azt írja, hogy a képviselőknek egyenlő joguk lesz az ideiglenes kormány megbízottaival. Az utasítás úgy fog hangzani,

— **Értékpapírok záróárfolyama.** Budapestről jelentik: A tőzsde ma lanyha esés után igen szilárd lett. A záró kurzusok a következők voltak: Magyar Hitel 1322. Osztrák Hitel 939. Agrár Bank 1044. Fabank 1040. Hazai Bank 545. Kereskedelmi Bank 5880. Magyar Bank 886. Magyar Általános Köszén 2475. Salgótarjáni 1290. Beocini Cement 1310. Viktoria 1750. Konkordia 1200. Borsod Miskolci 1770. Rimamurányi 1196. Ganz Danubius 4500. Rusgyanta 1340. Klotild vegyipar 695. Osztrák Magyar Államvasút 1170. Adria Tengerhajózási 2100. Atlantica 1709.

— **Bécsben nem lesz tejeskávé.** Bécsből jelentik: A tejszállítás állandó esőkenése következtében a bécsi kávéházakban előreláthatólag teljesen be fogják szüntetni a tejeskávé kiszolgáltatását. Sacharinban is nagy a hiány; a rendelkezésre álló készletek legfeljebb 1—2 hétig elégségesek.

— **Felrobbantottak egy orosz kaszárnyát.** Stockholmból táviratozzák: A Don melléki Roszlov polgári őrség számára berendezett kaszárnyáját ismeretlen tettesek felrobbantották. A városban nagy a nyugtalanság.

— **Leégett színház.** Stockholmból táviratozzák: A pétervári Panajevszínház, a melyot a háboru kitörésekor tábori postahivatallá rendeztek be, tegnap leégett. Huszonöt ember súlyos égési sebet szenvedett; valamennyien meghaltak.

— **A zöldség, főzelek és gyümölcs új maximális ára.** A zöldség, főzelek és gyümölcs-forgalmi intézőbizottság közli, hogy október 16-tól egészen 31-ig a következőkben állapította meg a maximális árakat kilónként: tök (főz) 60 fillér, tök (sütő) 50 fillér, káposzta 60 fillér, kelkáposzta 80 fillér, zölábab és viaszabab 144 fillér, kalarábé 108 fillér, paradicsom 64 fillér, ugorka salátának 30 fillér, kevaszosnak 40 fillér, ecetbe 55 fillér, asztali tengeri (darabja) 20 fillér, zöldpaprika (darabja) 3—6 fillér, emberi étkezésre szánt fehér répa 60 fillér, sárgarépa 108 fillér, céklarépa 95 fillér, zeller 110 fillér, vöröskáposzta 70 fillér, fajalma 240 fillér, elsőrendű alma 145 fillér, másodrendű alma 116 fillér, rázott alma 70 fillér, hullott alma 42 fillér, friss szilva 76 fillér, elsőrendű körte 200 fillér, másodrendű körte 165 fillér, hullott körte 60 fillér, sárga fajtájú 84 fillér, görög fajtájú 68 fillér, közönséges 42 fillér, őszibarack elsőrendű 300 fillér, másodrendű 250 fillér, harmadrendű 120 fillér, dió 430 fillér, dióbél 1460 fillér, mogyoró héjjal 230 fillér, szőlő 320 fillér, gesztenye 170 fillér, torma 175 fillér, vöröshagyma 120—126 fillér, foghagyma 260 fillér.

hogy a régi szerződések háborus szerződések voltak és hogy most új, a békére irányuló szerződést kapjanak.

Bécs. Az osztrák parlament költségvetési bizottsága 28 szavazattal 13 ellenében elfogadta a költségvetést, amelynek elfogadása a plénumban is biztosítva van. A lengyelek szintén a kormány mellett szavaztak. Egyelőre tehát a kormányválság elvan intézve. Elfogadták a szociáldemokraták indítványát is, hogy szavazzanak meg százmillió koronát a kormánynak a vasutasok segélyezése céljából.

Bern. Az amerikai hadügyminiszterian megerősíti azt a hírt, hogy az amerikai expedíciós hadsereggel küldött muníciónak egyharmad része hasznavehetetlen volt és visszaküldték Amerikába.

— **Bezárták a pétervári főiskolákat.** Pétervárról jelentik. A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a pétervári főiskolákat a tanév hátralevő részére bezárják. Az intézetek tudományos működésüket folytatni fogják.

— **Nyomorék hadiárvaik nevelése.** Az Országos Hadigondozó hivatal a Nyomorék Gyermek Országos Otthonának Budapesten, VII. Mexikói-ut 63—64. sz. alatt levő intézetében 30 helyre pályázatot hirdet. E fenntartott 30 helyre magyar állampolgároknak szegénysorsu, 6 és 14 év között levő fiú hadiárvaik tarthatnak igényt, akik ipari kiképzésre alkalmasak. Utbaigazítással szolgál az Aradvárosi törvényhatósági bizottság hadigondozó ügyvezető alelnöke, (Andrássy-tér 14. II. em.)

— **Az ellopott papírtalpu eszma.** Malatságos tárgyalás volt az aradi első vizsgáló bizottságnál, a mely tudatosság az aradi járásbírószágon szokott filézni. A mai tárgyaláson is Uray József elnök; a fogyaszók képviselőiben megjelent Hódy Ottó és Pálfi József, Münz Márton pedig szakértőként szerepelt. Bleiszfifer Antal falusi parasztpada feljelentette Takács József nevű eszmadárt azért, mert az állítólag papírtalpu eszmat el neki. A bizottság elnöke arra kérés a feljelentőt: szolgáltatassa be a vörösrák eszmat, mert a szakértő annélkül nem tudja megvizsgálni, hogy csakugyan papírtalpu van-e a talpu.

— **Tekintetes bíró az eszmat a feljelentő — én nem tudom elhozni a eszmat.**

— **Miért nem?**

— **Mert ellopták, és mondták általános eszmatkérésre a gazda.**

— **Ki lopta el?**

— **Egy nagyhalálgyi parasztember, de a csendőrség még nem tudta bizonyozni.**

Mivel a bűnjel nélkül az ilyen ügyet lehetetlen megvizsgálni, a bizottság megszüntette a további eljárást.

— **Sertés-hus szállításhoz igazolvány.**

Az O. K. H. 94900—1917. számú rend. 31 kifolyólag közhírré teszem, hogy a m. kir. miniszteriumnak 3685—1917. M. E. számú rendelete értelmében folyó évi október hó 10-étől kezdve belföldi forgalomban leölt sertést akár egészben, akár felére vágva, akár kisebb részekre darabolva, továbbá mindennemű sertés-terméket (szalona, hár, zsír, füstölt hus, sonka, szalámi stb.) vasuton, hajón, vagy gépkocsin a város vagy község területén kívül eső helyre csak a 2570—1917. M. E. számú rendeletben megállapított mintájú szállítási igazolvány mellett szabad szállítani. Figyelmeztetem azért a közönséget, hogy saját érdekében cselekszik, ha a szállítási igazolványt nem már a sertések leölése után, hanem azt megelőzőleg kérelmezi, ne-

hogy az annak kiállításával elkerülhetetlenül járó időtartam alatt az árú esetleg minőségben szenvedjen. A szállítási igazolványok a gazdasági hivatalban kérelmezendők. Lócs Rezső polgármester h.

Vissza a harctérre!...

Tanay és a repülőbizottság.

— **Az Aradi Közlöny tudósítójától.** —

Tanay Frigyes, a Vigszínház művésze, hűvölevően katona: az I. honvédszázad vezérőrnagyja és vitézül harcolt az olasz fronton. Tanay már megkapta az első osztályú vitézségi érmet és a Károly-keresztet is, most azonban beteg és nyolc heti szabadságidejét egy fővárosi hadikórházban tölti.

Már szabadsága első hetében megtudta, hogy szigorú repülő-bizottság járja végig a kórházat és végigvizsgálja a tisztkeit. Tanay várt egy napig, várt két napig, de a bizottság nem jött. Csak a híre futott végig a kórházon, hogy milyen szigorúak a tagjai.

A harmadik napon azután megjelent a bizottság: egy alezredes, egy százados és egy ezredorvos. Megvizsgálták a Tanay szobátársát és bizony nagyon keményen bánták vele.

— Zur Konstatierung! — utasították.

Aztán Tanayra került a sor.

— Mi baja? — kérdezte az alezredes.

— Hörghurutom van, kérem. — felelte a művész.

— A szolgálati szabályzat értelmében ez nem betegség. — szólalt meg erre az ezredorvos.

— Honnan jön maga? — kérdezte aztán az ezredorvos.

— A... számú magaslattól, — válaszolta Tanay és megnevezte az olasz front egyik heves harcok közepén álló hegyét.

— Hogyan jött el onnan? — faggalta tovább a százados.

— Vasuton, kérem.

— Vasuton is fog visszamenni. — állapította meg gunvos mosollyal az alezredes. — Vizsgáljuk csak meg!

Az ezredorvos levetkőztette a művészt. Köpögtatta, vizsgáltatta.

— Nincs ennek, kérem, semmi baja. — jelentette a vizsgálat után az alezredesnek.

— Nincs semmi baja? — rivallt az alezredes. — Micsoda maga civilben?

— Színész vagyok.

— Vidéken?

— Nem, kérem, a Vigszínházban.

— Sohasem hallottam a híret!

De már erre Tanayból is felszakadt a méltatlankodás.

— Hát én bizony arról nem tehetek! — kiáltotta elvörösödvé a haragtól.

— Vissza a harctérre! — mondotta ki az alezredes a határozatot, szalutált és otthagytá társaival együtt a megdermedt Tanayt.

De alig ért a „repülő-bizottság” az ajtóhoz: harsogó kacagás hangzott fel. És a „bizottság” tagjai egymásután rakták le magukról az „alezredes”, a „százados”, és az „ezredorvos” maszkját meg az egyenruhákat.

A „bizottság” ugyanis jókedvű tisztkekből, kórházi vidám üdülőkből állott, akik kimaszkírozva és kiöltözve szigorú vizsgálattal ijesztettek rá a kitünő Tanayra.

FIGYELMEZTETJÜK lapunk t. olvasóit, hogy a lapkihordóktól újságot vásárolni, vagy náluk a lapra előfizetni szigorúan tilos. Aki ezen óvást figyelembe nem veszi, büntetendő cselekményt követ el. :-: :-: :-: :-:

Elvállal mindennemű szobafestő, szobakárpító, mázoló és cimfestő munkát, elsőrangú és modern kivitelben

CZEILER ISTVÁN
ARAD, Weitzer János-utca 8. szám.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Tilos a katonai kovácsálás. A m. kir. belügyminiszter ur 116454—1917. VI—a. számú rendelete folytán közhirre teszem, hogy a hadseregparancsnokság a 162681. számú értesítés szerint a hadrakelt sereghez tartozó összes katonai hatóságnak, vagy egyéb alakulatoknak tilos lovakat vásárolni vagy a hadszolgáltatási törvény alapján igényelni. Erre felhatalmazást csak a cs. és kir. hadügyminiszter adhat. Ez a rendelkezés a szövetséges haderőkre is vonatkozik. Lőcs Rézsi polgármester h.

— **A bécsi tőzsde megrendszabályozása.** Bécsből jelentik: A Fremdenblatt ma reggeli száma azt írja, hogy a kormány törvényjavaslatot fog a Reichsrat elé terjeszteni a tőzsde megrendszabályozása érdekében. A spekuláció már oly nagy mértékű, hogy a kormány kénytelen törvényhozási uton beleavatkozni a dologba, ha már a tőzsde nem tudta önmagát fegyelmelni.

MOZGOKÉPSZÍNHÁZ.

Szenzációs vígjáték az Apollóban. A világháború hosszantartó zordon telében kinek a lelke nem vágyik egykísnapúsásra. A keserűségek és fájdalmak végtelen tengerében ki ne sóvárogna a derűt, a mosolygást hozó hajóra? Mindannyiunknak szükségünk van a lelki felgyógyulásra, ha mindjárt csak órákig tart is. Ezt a lelki szükségletet szolgálja derekasan Hella Moja, ez az ennivalóan bájos, csintalan művésznő, akit a „Ki csókol meg?” című négyfelvonásosban láttunk ma az Apollóban. Szépességének, kedvességének zománca ill a játékán, amelynek nyomán elragadtatás és derű fakad a nézőtérben. A darab bájos, szellemes meseje stilszerűen simul a nagy művésznő ragyogó színjátszó tehetségéhez. A rendezés festőien szép. Hóval borított hegyormok vig sportolói között játszódik le a darab nagyrésze, a mi emeli a kép látványosságát. A premier publikuma zsufolásig megtöltötte a nézőteret. Kora este már nem lehetett jegyet kapni, ami Hella Moja nevének vonzó erejét mutatja. Még szombaton és vasárnap marad műsoron a rendkívül bájos, szórakoztató kép.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Aradon, 1917. évi október 13-án, szombaton
Délután három és fél órakor mérsékelt helyárral:

Arany ember.

Dráma 5 felvonásban.

Este fél 8 órakor rendez helyárral:
C. Bérlet. C. Bérlet.

Hoffmann meséi.

Nagy operette 2 felvonásban.

Új könyvek.

A Nyugat folyóirat október 1-i száma a következő tartalommal jelent meg: Schöpflin Aladár: Tompa Mihály. Ady Endre: A megcsúfolt ember. (Vers.) Kortsák Jenő: Két elbeszélés: A csizma. — Éjszaka a töltesen. Tóth Árpád: Éjfélitánia. — Örök tavaszban járnak. (Versek.) A Politika mögül. Ignó: Ad vocem Tisza. Dr. Márkus Andor: Bendisen teóriája valutapolitikánk szempontjából. Rett Ödön: A dinnyeföldön. (Novella.) Bartalis János: De különben csend van. — Aranyviolákat imádkozom. — Naptár. — Piros dal. (Versek.) Bálint Aladár: Tatal emlék. Szini Gyula: „Pacsirtaszó”. Móricz Zsigmond: A fátyla. (Regény XI.) Tersánszky Józsi Jenő: Különös fohász. (Vers.) Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Vilmos császár-ut 51. szám. Előfizetési ára: Egy évre 28 K., egyes szám ára 1 kor. 80 fill. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

Tizenkét díjat tüzött ki a József főherceg vezérezredes arcvonalparancsnokságának kiadásában megjelenő „Front” című hetilap: a méltán feltűnést keltő pályázat részletei a lap most megjelent 12-ik számában találhatók.

A szerkesztőgert felel:

STAUBER JÓZSEF.

Hol találkoztunk?

A béke küszöbén

1917. október 1-én

új előfizetést nyitottunk az „Aradi Közlöny”-re.

Az eseményekről napról-napra a legalaposabb és a legfrissebb tudósításban számol be az Aradi Közlöny. Közleményeinek eredetisége és érdekessége, valamint háborús híreinek megbízhatósága révén Magyarország vidéki lapjai között az első helyen áll és mint ilyen a legelterjedtebb, a legtartalmasabb, legkedveltebb és legolvasottabb ujság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre 36 korona
Fél évre 18 korona
Negyed évre 9 korona
Egy hóra 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

Egy ügyes fiú kifutónak

nyomdánkban jó fizetéssel felvétetik.

Használt ólom megvételre kerestetik.

Fehér, száraz

házi szappant

nagyobb mennyiséget vásárol

Hajós Árpád gyógyszerertára

Arad, Andrássy-tér 22. sz.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaikat

kiállítására legjobb szer: **PETRIS** szappan, ára 2 kor. **HADAR** hintőpor, ára 2 kor.

Szőrvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejtáro, nyak, karokról, stb minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen távolítható. Ára utasításai: 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Árpád gyógyszerertárában

Arad, Andrássy-ut 22. szám.

Magyar gyógyborok

Kitűnő minőségű hegyaljai fehér édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vörképző gyógybor, vérszegények, lábadozók, székélyes gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 3 korona 60 fillér. Nagy palack ára: 6 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerosító szer, finom fűszeres ízű, szonigító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegség részére és ott, ahol a condurongó kéreg járva van. Egy palack ára: 4 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulajdonságait és kiválóan alkalmas a most enezzen beszerezhető Acido: pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 4 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1843

Rozsnyay Mátyás gyógyszerertárában Arad, Szabadság-tér.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számoltjuk.

Minden szó hirdetései ára 20 fillér. Vastagabb betűkkel 40 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 2 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"Titok"

Jeligére levél ment, kóram átvenni a kiadóban. 6973

"Titok"

Levele van Bálától. 6971

Alkalmazást keres.

Házvezetőnői

Állást keres középkorú nő, tisztességes, idősebb urnát, esetleg plébániára, azonnali belépésre. Ajánlatokat „Tisztességes” jellegre a kiadóba. 6972

Egy Hatal,

jobb nő, házvezetőnőnek ajánlkozik, vidékre is megy, esetleg pusztára, háztartásban teljes jártassággal bír. Cím a kiadóhivatalban. 6964

Intelligens,

31 éves kat. nő, ki takarékosan él, ker. baromfi nevelésben jártas, magyarul, németül és románul beszél, házvezetőnői állást keres magános urnánál, ahol családi bánásmódban részesülhet. F. Gy. né. 2796. Budapest, Rákóczi-ut 53, földz. 8. 6976

Alkalmazást nyer.

Keresek

kisebb háztartásom részére tisztas középkorú nőt mindenestül, ki nyugalmat és megbecsülést találhat. Cím a kiadóhivatalban. 6966

Keresetetik

magánháza részére szorgalmas, gyermektelen házaspár, vagy egyedülálló asztrony házmesternek. Bővebbet Goldsundt Mihály cegnél, Boros Béni-tér 24. sz. 6963

Milutó fiút

keresek a délutáni órákra. Deák könyvkereskedés, Forray-u. 6977

Vas- és fűszerüzletemben

egy jóerkölcsű fiú tanulónak felvétetik. Mencer A. Adolf, Pankota. 6870

Irodaiassz

több évi gyakorlattal, keresetetik október hó 15. belépésre. Magyar-német nyelvismeret és gépirás szükséges. Sajátkezűleg írt ajánlatok, fizetési igény megjelölésével, keretnek «Nova» szóelőíróváltótelep kezelősége Arad, Szabadság-tér 10. címre küldeni. 6941

Azonnali belépésre

keresek fűszer- és vegyeskereskedésben jártas, magyarul és románul tudó segédet. Ajánlatok Weinberger Lipót, Honcztó küldendők. 6948

Egy Hatal, hadmentes

kereskedőség, ki a vas-, fűszer- és rövidaru szakmában jártas és románul is beszél, azonnali belépést. Blonstock Sandor, Zám. 6947

Molnári,

vagy inkább molnárgépezést és egy fűtőt keresek azonnali belépésre egy 4 járatú gőzmalomhoz. Kohn Jakab, Lippa. 6955

Vétel és eladás.

14 től róka,

3 vadmacska tisztított bőr, eladó. Erzsébet-utca 4/b. 6979

Karácsonyi album.

Rózsavölgyi, Bárd és Nádor-féle 1918-ra előjegyzésben már kapható Deák-féle zsemlé- és könyvkereskedésben, Forray-utca. Telefon 902 4421

Jó fűtő készülék

megvételre keresek. Cím a kiadóban. 6978

Központi aranybevételek.

A legfinomabb arany 14 K-ig, 18-as arany gramja 10 K-ig, 16-os arany gramja 9 K-ig, 14 es arany gramja 8 K-ig. Szia-arany és aranypenzket a legmagasabb ártért veszek. Brändes órá- és ókszerész, József főherceg-ut 12. (Lutheranus-templom mellett.) 5518

Hegymagot

makói óriás, valamint petrezselyem és egyéb magvakat, ugyancsak édes nemestormadagványt, melyek csiraképessegeért, fajtisztaságért felelősséget vállalunk, legelőször napi áron szállítunk. Foghagyását maximális, termát pizci áron adunk el. Aratforgalmi Részvénytársaság, Makó. 6521

Vadászlegyver,

tizenkettős Browning 200 tölténnyel, színgösen eladó. Aranyvirág boroze, Zsigmondháza. 6963

Zongorát

használtat vagy újat vesnék. Cím a kiadóban. 6927

Használt ólom

megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Ehrbar-féle

hangverseny zongora, világhírű bécs, gyártmány, a múlt század 80-as éveiből igen jó állapotban, remek szép hanggal, eladó. Megtekinthető Harosvásártélyn, Hunyadi János-ut 20. szám alatti villában. 6950

Hiadó

jókarban lévő nagy kocsibunda, félikabátok, férfiruhák, felöltők stb. Cím a kiadóhivatalban. 6951

Ingatlan.

Világoson,

a piactérhez közel. 2 hold csemegéfafajkkal beültetett szálló eladó. Ditrion Ferenc, Világos. 6974

Eladó ház.

Gizella-utca 3. sz. emeletes bérház, 10 evig adómentes, szabad kézből eladó. Bővebbet ugyanott. 6140

Eladó

Verbőczy-utcában szép háztelek. Direkt vevőknek felvilágosítást ad a kiadóhivatal. 6944

Különféle.

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetik a Messenger-boy irodában, Deák Ferenc-ut., Barna Béla hirdetés- és hírlapirodájában Zrínyi-u. és a Kossuth-utcai papírüzletben.

Gyógyászat.

Hehs Vasas orvostudomány.

Suverén szer vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Paratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malarikus fertőzések és minden infektívól eredő meg-betegedés ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 5.— kor. Hehs gyógyszerár., Földes gyógyszerár. 12

25447—1917. sz.

HIRDETMÉNY.

Az 1916. évi XXVI. t.-c., az 1916. évi XXXII. t.-c. és az 1916. évi XXIX. t.-c. alapján jövedelemadóra, vagyoadóra és hadinyereségadóra vonatkozó és az adófelszámítási bizottság elé terjesztendő kiszámítási javaslatokat tartalmazó kivetési lajstromok Arad városra nézve, ugyanottan

az adóhivatalnál f. évi október hó 11-étől október hó 18-ig terjedő 8 napra közszemlére kitétetett, azokat mindenki megtekintheti és az ötlet vagy másokat illető adójavaslatokra nézve észrevételeit megteheti. Ezek az észrevételek a fenti határidő alatt írásban az aradi m. kir. pénzügyigazgató-ságnál, utóbb pedig akár szóval, akár írásban az adófelszámítási bizottságnál előterjeszhetők.

Az adófelszámítási bizottság Arad város részére készített lajstromban felvett adózók ügyeit f. évi október 22-én d. e. 8 órakor és a következő napokon Aradon, Andrassy-tér 1. sz. a. (pénzügyipalota) I. emelet 24. ajtó sz. a. helyiségben fogja tárgyalni s azokra az adózók egyenkint is meghívottak.

Megjegyeztetik azonban, hogy az adózóknak egyenkinti meghívása az adófelszámítási bizottságnak nem törvényszerű kötelessége, ennél fogva a meghívónak bármely okból való kézhez nem vétele a jogorvoslati eljárásra befolyással nincsen. Az adófelszámítási bizottságok a kitűzött sorrend szerint megvizsgálják az adózók bevallásait, az előterjesztett adatokat és a kir. pénzügyigazgató-ság által készített adókiszámítási javaslatokat és tekintettel az illető adózó — az vagy mások, — vagy pedig a kincstári képviselő által tett észrevételekre és egyéb rendelkezésükre álló adatokra megállapítják minden egyes adózóra az adóköteles jövedelem összegét és az adófokozat szerint ennek megfelelő adótételt, valamint az esetleg járó pótlékot is; azokat még az ülés folyama alatt az egyenkinti tárgyalás befejeztével az illető lajstromába bejegyeztetik és a tárgyalás befejeztével hozott abbéli határozataikat szabályszerű módon és kivétel nélkül a feleknek kézbesítetik.

Az adófelszámítási bizottság határozata ellen minden egyes

Ház és föld Amortisációs kölcsönt

adás-vételét közvetíték. Kérek eladási megbízásokat, ajánlok megvételre magán- és bérházakat. 6967

földre, házra, olcsó feltételekkel 10—50 évi törlesztésre ajánlok: Nagyszebeni Földhivatalintézet képviselője.

Szücs F. Vilmos,

Arad, Karolina-utca 10. szám.

4942—917. számhoz.

Talpfa, kérgezetlen tölgy és akácoszlop, akác mezőgazdasági rudfa és gömbölyű akáckaró eladás.

A lugosi m. kir. erdőigazgatóság vasuti állomás melletti faraktárakban készletezett 5300 drb. III. r. Máv. szabványu tölgy talpfa, 97.54 m³ kérgezetlen tölgyoszlop, 174.36 m³ kérgezetlen akácoszlop, 15720 folyóméter akác mezőgazdasági rudfa és 16300 folyóméter gömbölyű akáckaró tiz (10) eladási csoportban zárt írásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1917. évi november hó 7-én délután 2 óráig a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtandók be, hol azok 1917. évi november hó 8-án délelőtt 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Részletes adatok, árverés és szerződési feltételek, ajánlati úrlapok és borítékok, a lugosi m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be. Lugos, 1917. évi október hó 9-én.

6975

M. kir. erdőigazgatóság.

esetben a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézendő panaszjoga 4-letti meg úgy a felet, mint a kincstári képviselőt.

Az 1896. évi XXVI. t.-c. szerint a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézhető panaszt, a határozat kihirdetésénél jelenlévő adózó a kihirdetéstől — a kihirdetésnél jelen nem levő adózó pedig a határozat átvételétől számított 15 nap alatt az aradi m. kir. pénzügyigazgató-ságnál nyujthatja be. A panasznak halasztó hatálya nincsen.

Aradon, 1917. október 10-én.

M. kir. pénzügyigazgatóság.

Tisztelettel értesitem Aradváros és Aradmegye n. é. közönségét, hogy a Deák Ferenc-utca 29. szám alatt a volt Csizmadia-féle

vendéglőt

(a Balaton-kávéház mellett) megnyitottam. Kifűnő konyha. Abonensek elfogadtatnak. Tisztán kezelt italok. Nagyrabecsült pártfogásért esedezik Lőkövits Rózsika.

Viszketegséget,

sömör, rák leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fleisch-féle eredeti

„BARNA ZSIR“

Nincsen szaga, nem piszkít. Mindegyik eredeti pecsétet Dr. Fleisch-féle körjünk. Próbá tégely 1.60 k., nagy tégely 3.— k. Családi tégely 9.— k. Kapható Aradon, Hajós Arpad gyógyszerárában, Andrassy-tér 22. 7151

Ujságmaculatura ismét kapható kis és nagy mennyiségben.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

KÖZPONTI

ARANYBEVÁLTÓ

A legfinomabb arany 14 K-ig
18-as arany gramja 10 K-ig
16-os arany gramja 9 K-ig
14-es arany gramja 8 K-ig

színarany és aranypénzeket
a legmagasabb árért veszek.

BRANDES

Órás és ékszerész Ilyesófi főherceg-ut 12.
Luteránus templom mellett.